1843.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 26 SEPTEMBER.

NOTIFICATIE.

De Staatsraad, Gouverneur van de Provincie *Vriesland*;

Gelezen hebbende de missives van Zijne Excellentie den Heere Opperhoutvester, van den 25 Augustus, 11 en 19 September 1843, nos. 12, 18 en 39, betrekkelijk de opening van de groote Jagt in dezen jare;

Gelet op de resolutien van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 31 Augustus en 21 September 1843, nos. $\frac{82}{103}$ en $\frac{80}{103}$;

Gelet verder op het bepaalde bij art. 11 der Wet van den 11 Julij 1814, (Staatsblad no. 79) zoo mede op de bepalingen vervat in Zijner Majesteits besluiten van den 5 Julij 1823, (Staatsbladen nos. 25 en 26);

Brengt, bij deze, achtervolgens de bepalingen van Zijne Excellentie den Heere Opperhoutvester voornoemd, met overleg der Provinciale Staten vastgesteld, ter kennis van de daarbij belanghebbenden:

Ten eersten: dat de groote Jagt zal worden geopend op den *tweeden* October aanstaande, zoo veel het *publieke* Jagtveld aangaat, onder de navolgende bepalingen:

dat de lange Jagt zal geopend zijn des *Dingsdag*, *Donderdags* en *Vrijdags*;

dat de korte Jagt zal geopend zijn des *Maandags*, *Woensdags* en *Zaturdags*; doch dat het verboden is Hazen te schieten *elders* dan in de Woudstreken; zullende echter niemand meer dan *twee* Hazen op een' dag mogen schieten;

Ten tweeden: dat niemand met de lange Jagt meer dan *vijf* Hazen op een' dag zal mogen vangen;

Ten derden: dat degene die Jagt-akten voor het aanstaande saizoen verzocht en bekomen hebben, ingeval zij, ten gevolge der bepalingen in art. 1 vervat, op eene andere wijze mogten verlangen te jagen, dan waartoe hunne akten zijn strekkende, of in het geheel van het jagen zouden willen afzien, zich vóór den laatsten dezer maand, met overgifte van de aan hen uitgereikte Jagt-akten, zulks verkiezende tegen reçu, aan de Heeren Houtvesters van hun district zullen kunnen adresseren, bij een schriftelijk verzoek, hetzij ter bekoming eener nieuwe gewijzigde akte, waarvan de kosten met het door hen betaalde zullen worden geliquideerd, hetzij om geheele restitutie van het door hen betaalde te erlangen;

Ten vierden: dat de sluiting der Jagt nader zal worden bekend gemaakt;

Ten vijfden: dat bij de korte Jagt alleen staande honden mogen gebezigd worden;

Ten zesden. dat de afpalingen van gereserveerde Velden stiptelijk, volgens art. 16 der Wet van den 11 Julij 1814, zullen moeten geschieden op de uithoeken der landen, en zal wijders tusschen deze uithoeken, ter distantie van ongeveer vier honderd vijftig tot vijf honderd Nederlandsche ellen, een paal worden geslagen;

Ten zevenden: dat de overtreders dezer bepalingen zullen incurreren de boeten en straffen bij art. 7 en 14 der Wet van 11 Julij 1814, (Staatsblad no. 79) mitsgaders bij art. 1 der Wet van den 6 Maart 1818, (Staatsblad no. 12) vastgesteld.

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk, die daarbij eenig belang heeft, zal dezelve, op de gebruikelijke wijze, in deze Provincie worden afgekondigd en aangeplakt.

Leeuwarden, den 21 September 1843.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, bij resolutie van den 21 September 1843, no. 82, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de loten der 190ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 25 September 1843, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP:

Geheele Loten *f* 75. Halve *f* 37,50. Vijfde *f* 15,00. Tiende *f* 7,50. Twintigste *f* 3,75.

Leeuwarden, den 25 September 1843.

Voor den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
VAN BURMANIA RENGERS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 22 September 1843, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,80.
Van de *Rogge* per last . . . . - 190,50.

Leeuwarden, den 23 September 1843.

Voor den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
VAN BURMANIA RENGERS.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 18 *September.* Heden zijn tijdingen ontvangen uit Lissabon tot den 11 dezer. Men zegt, dat de Portugesche regering eenigzins gebelgd is over het goede onthaal, hetwelk *Espartero* in Engeland ontvangen heeft. De tegenstrevers van het tractaat met Engeland waren ijverig in de weer, om dit tractaat, alsmede de onderhandelaar van hetzelve, den Hertog *van Palmella*, in minachting te brengen — De generaal *Zurbano* was, als boer verkleed, te Oporto aangekomen, doch de militaire bevelhebber der stad had hem doen arresteren, en onder geleide naar Lerida brengen, alwaar het depot van Spaansche uitgewekenen is. — Het regeringsblad bevatte een wets-ontwerp van den minister van financien, om de domein-inkomsten over gansch Portugal voor jaren te verpachten.

— Volgens berigten uit Rio-Janeiro tot 21 Julij, had de Keizer van Brazilie 200 conto's van zijne jaarwedde ten behoeve der schatkist afgestaan, en dit loffelijk voorbeeld was door de groote meerderheid der leden van de beide kamers, alsmede door de leden van den staatsraad gevolgd; deze laatsten hadden zelfs van alle bezoldiging afgezien. Er was een ontwerp op til, om de tractementen van alle officieren en ambtenaren van den staat te verminderen. De berigten uit Rio Grande luiden veel gunstiger. De opstandelingen hadden eene gevoelige nederlaag geleden en men hoopte thans, dat zij genoodzaakt zouden zijn de rivier weder over te trekken.

— Te Bahia was een gedeelte van den berg, waarop de stad gebouwd is, ingestort, dertig huizen medeslepende. Twintig menschen hebben daarbij het leven verloren.

Van den 20*sten.* Heden is de stoomboot *Dee* met de West-Indische brievenmalen aangekomen. Aan boord van deze stoomboot bevond zich met zijn gevolg de Ex-President van St. Domingo, de heer *Boijer*, welke zich in een' ziekelijken toestand bevindt en die vermoedelijk, tot herstel van zijne gezondheid, zich naar Frankrijk zal begeven. De berigten uit Haïti loopen tot den 25 Augustus; de negeropstand was toen nog niet gedempt, men scheen echter geene ernstige gevolgen meer van dien opstand te duchten.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, *den* 20 *September.* In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van wet betreffende de regterlijke organisatie.

De heeren *Mutsaers*, *van Nes* en *van Rosenthal* verdedigen het ontwerp, de heeren *van Gelsstein*, *Romme*, *Verwey Mejan* en *Tromp* bestrijden hetzelve uit verschillende oogpunten.

Nadat nog enkele leden het woord hadden gevoerd, en Z. Exc. de minister van justitie het ontwerp in eene breedvoerige rede had verdedigd, is de Kamer tot eene stemming overgegaan, waarbij de voordragt is *verworpen* met 32 tegen 24 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren *Cornelis*, *van Heloma*, *van Dam*, *Gockinga*, [illegible] *van Verduynen*, *Hinlopen*, *Warin*, *Mauso*, *Meddorman*, *Knipherst*, [illegible] *Luyben*, *Mutsaers*, *Verwey Mejan*, *van der Grinten*, *Snouck Hurgronje*, *van Gelsstein*, *Petit*, *Uitwerf Sterling*, *de Jong*, *van Rechteren*, *Anemaet*, [illegible], *van Nagell*, *Enschedé*, *Bruce*, *Stor Busman*, *Tromp*, *van* [illegible], *Cost Jordens*, *van Panhuys* en *de Backer*.

Tegen hebben gestemd, de heeren *van Hoorn van Burgh*, *Ingenhousz*, *Dumas*, [illegible], *van Rappard*, *Romme*, *van Bruyn*, *Schimmelpenninck*, *van Sasse van Ysselt*, *Backer*, *Bowier van Hogelanden*, *Brouwer*, *Gouverneur*, *Hooft*, *van Akkerlaken*, *Corver Hooft*, *Nederburgh*, *den Tex*, *Scheers van Harencarspel*, *Repelaar*, *de Man*, *Druyvesteyn* en *Gevers*.

Afwezig waren de heeren: *van den Bosch* en *Tekting*.

Is ingekomen een Koninklijk Besluit, waarbij den baron *Huyssen van Kattendijke*, onder dankbetuiging voor zijne bewezene diensten, op zijn verzoek, eervol ontslag wordt verleend als minister van buitenlandsche zaken, terwijl hij tevens benoemd is tot minister van Staat. — Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, baron *Schimmelpenninck*, is *ad interim* met de portefeuille van buitenlandsche zaken belast.

De vergadering wordt gescheiden tot Vrijdag.

— Heden is aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal rondgedeeld eene opgave van wijzigingen in de begrootings-wetten en daarbij behoorende staten van berekening. Daaruit blijkt, dat

Hoofdstuk II. [De hooge collegien van staat] *verminderd* is met *f* 600 en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 646,486, en over 1845 op *f* 641,685.

Hoofdstuk III. [Buitenlandsche Zaken] *verminderd* met *f* 5000, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 543.960, en over 1845 op *f* 543 960.

Hoofdstuk IV. [Justitie] *vermeerderd* met *f* 224,583,24 over 1844, en met *f* 223,983,34 over 1845, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 2,583,151,,56, en over 1845 op *f* 2 593,181 56.

Hoofdstuk V. [Binnenlandsche Zaken] *verminderd* met *f* 4000, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 4,216,271, en over 1845 op *f* 4,117,006.

Hoofdstuk IX. [Financien] *verminderd* met *f* 12,700, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 5 844,029,09½, en over 1845 op *f* 5,773,881,09½.

Hoofdstuk X. [Oorlog] *verminderd* met *f* 8000, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 12.227,000, en over 1845 op *f* 12 082 000

Hoofdstuk XI. [Kolonien] *verminderd* met *f* 600, en alzoo gesteld, over 1844 op *f* 98 775 60, en over 1845 op *f* 97,774 40.

Het totaal der geraamde sommen voor de verschillende hoofdstukken, wordt alzoo *vermeerderd* met *f* 193,683,34 over 1844, en met *f* 193,083,34 over 1845, en daardoor gebragt:

Over 1844 op *f* 70,207,166,45, in plaats van *f* 70,013,483,11, en
Over 1845 op *f* 69,835,707,25, in plaats van *f* 69,642,623,91.

Van den 21*sten.* Bij de verdediging van de voordragt nopens de regterlijke organisatie ving Z. Exc. de Minister van Justitie aan met het ongemakkelijke en onaangename te schetsen, hetwelk gelegen is in het beramen, voorstellen, doorzetten en uitvoeren van ontwerpen tot bezuiniging. Alleen het besef van het belang van den Staat geeft daartoe moed en kracht. Z. Exc doet zijne achting en eerbied kennen voor de magistratuur. Dit waren de eerste indrukken die hij in zijne jeugd ontving. Onder hare schaduw heeft hij steeds geleefd, en hij mag dus wel zeggen, dat er geen gevoel in haar voordeel kan opkomen, dat zijn hart niet deelt. Z. Exc. betoogt het wenschelijke, het doeltreffende, het onmisbare eener beperking van de hoven, ten einde goede en bekwame advocaten en procureurs, goede regterlijke ambtenaren en bovenal geschikte raadsheeren te kunnen verkrijgen. Z. Exc. beroept zich op hetgene door den graaf *van Hogendorp* dienaangaande te kennen gegeven is. Welligt had de Regering nog niet zoo spoedig eene verandering der regterlijke organisatie voorgesteld, hoe wenschelijk zij haar ook beschouwde, ware het niet dat de staat der schatkist zulks evenzeer dringend en noodzakelijk deed achten Uit den boezem der Vergadering was dikwerf de wensch tot vereenvoudiging van het regtswezen ontstaan. Men klaagde over de kostbare inrigting daarvan. De aanmerking was gegrond, wanneer men bedenkt de aanzienlijke verhooging van uitgaven, welke de invoering der nieuwe regterlijke organisatie had gevorderd. Niet alleen zou het personeel door eene vereenvoudiging van het regtswezen verminderen, maar ook vele andere uitgaven zouden door eene inkrimping bespaard worden. De geleverde statistieke opgaven kunnen bovendien aantoonen, hoe weinig gelegenheid er bij sommige hoven bestaat om practicale kennis te verkrijgen. Tot nu toe moet met den meesten lof over de magistraats personen worden gesproken; maar de wet heeft het oog op de toekomst. Zijne Exc. meent dat de toekomst, wat de regtswetenschap betreft, zeer duister is, indien er niet in de regterlijke organisatie eene verandering gebragt wordt. De bepalingen der Grondwet leveren geen bezwaar op, om de gedane voordragt aan te nemen. Evenmin als bij de groote meerderheid der Vergadering bestaat er eenigen twijfel bij de Regering nopens den geest en de bedoelingen der Grondwet. Ook Z. Exc. beroept zich op den Franschen tekst, die den grondslag van de overwegingen der Staatscommissie in 1815 heeft uitgemaakt; op het verslag dier Commissie aan den Koning; op het gezag van den graaf *van Hogendorp*, die meer dan eenmaal ten dien aanzien zijn gevoelen heeft kenbaar gemaakt, en op de gevoelens bij vroegere gelegenheid in deze zelfde Vergadering ontwikkeld door zoo vele afgevaardigden, waarvan Z. Exc. bijzonder herinnert de woorden van den graaf *van Rechteren*, nog in Mei 1841 uitgesproken, die zelf het daarstellen van één hof in het geheele Rijk voor voldoende beschouwde. Zonderling is het voorwaar, zegt Z. Exc., dat, nu er een nieuwe Minister onder eene nieuwe Regering opgetreden is, men den grond van tegenstand heeft veranderd, zoo dat dit grooten schijn heeft van eenen tegenstand *quand même*, of die tegen personen gerigt is. Z. Exc. beschouwt de bepaling van art. 180 duidelijk, en tracht te doen zien, dat ook taalkundig geene andere uitlegging daaraan kan gegeven worden, dan thans door de Regering geschiedt. Hij vraagt het hun, die steeds voor eene vermindering van het getal hoven geijverd hebben, en die deze thans van eene herziening der Grondwet afhankelijk willen maken, of het belang van het volk medebrengt een nuttig en heilzaam voorstel af te slaan, en inmiddels de natie de lasten van de door hen afgekeurde inrigting te laten dragen. Men heeft den tegenstand, onder-anderen, gegrond op hetgene een nieuwsblad der residentie laatstelijk over de herziening der Grondwet had gezegd. Maar Z. Exc. acht zich verpligt te doen opmerken, dat hij geen ander regeringsblad kent dan de Staats-Courant; dat de Regering geen ander orgaan heeft; dat er in het door eenige leden bedoelde blad wel soms denkbeelden ontwikkeld worden die hij beaamt, doch dat hij er ook wel gevoelens in ziet blootgelegd, die niet één van 's Konings Ministers deelt, en dat het bedoelde blad de eigendom van eene zelfstandige redactie is. — Z. Exc. bestrijdt het denkbeeld, dat art. 8 der voordragt eenigen inbreuk zou maken op de onafhankelijkheid der regterlijke magt. Bij de regering, waaronder wij leven, behoeft geene vrees voor eenige aanranding dier onafhankelijkheid te bestaan. Steeds werd die onafhankelijkheid in ons Vaderland op den hoogsten prijs gesteld. Maar de regterlijke ambtenaren staan beneden en zijn onderworpen aan de wet. Maar bovendien, zoowel bij de ontbinding van het hoog geregtshof als van de criminele regtbank heeft men denzelfden weg gevolgd, die thans door de Regering is voorgesteld. Wel verre dat de regterlijke magt bij de aanneming van dit ontwerp aan onzekerheid wordt prijs gegeven, en zij door het zwaard van Damocles wordt bedreigd, zal juist dat zwaard over hen blijven zweven, wanneer de voordragt mogt worden afgestemd Zijne Exc. bestrijdt het bezwaar, dat uit de vaststelling van het ontwerp eenig ongerief voor de ingezetenen zal voortvloeijen. Hij wijst op het voorbeeld, hetwelk ten deze Frankrijk oplevert. Op eene oppervlakte van 52 millioenen bunders bestaan aldaar 27 hoven van appel en 86 hoven van assises. Vergelijkt Zijne Exc. dit met ons land, dan zouden drie à vier hoven in ons Rijk voldoende zijn. Past men de vergelijking op de bevolking toe, dan staan vijf hoven gelijk met de in Frankrijk bestaanden. Naar zijne meening moet juist de bevolking in aanmerking genomen worden. Hij vreest niet dat, ten gevolge van het voorstel, de gevangenissen zouden opgepropt blijven, tot groot nadeel van hen die in deze verblijven van ellende soms onschuldig geruimen tijd moeten doorbrengen. In Frankrijk heeft men niet kunnen opmerken dat de hoven met werk waren overladen. Hij houdt het er voor dat, bij werkzame regters, ieder beschuldigde op zijnen tijd gevonnisd of beregt zal worden. Hij beroept zich op eene ondervinding van vijftig jaren in Frankrijk, alwaar zich geene klagten over den te grooten omvang der criminele ressorten hebben opgedaan. Indien de moeijelijkheid voor getuigen of deskundigen gelden mogt, om zich vooral in wintertijd naar den zetel van het hof te begeven, dan zouden de inwoners van Zeeland, die soms vier rivieren moeten overtrekken om zich te Middelburg te bevinden, wel verschillende hoven mogen bezitten. Mogt Z. Exc. zich echter later overtuigen, dat hij zich ten deze, ten aanzien van Zeeland, vergist, wel nu, dan zou het getal regters der arrondissements regtbank te Middelburg vermeerderd en aan die regtbank het gezag eener criminele regtbank kunnen toegekend worden. Wat aangaat het aangegeven denkbeeld, om de bezoldiging der regterlijke ambtenaren te verminderen, zegt Z. Exc. dat hij hoopt, dat de nood van het Vaderland nimmer zoo hoog zal klimmen dat hij daartoe de hand zou moeten

leenen. Integendeel houdt hij zich van de beperktheid van sommige tracte menten overtuigd. Ten aanzien van het wetboek van strafvordering deelt de Minister het gevoelen dat het aan nuttelooze omslagtigheden leed. Maar de wijziging van dit wetboek kan niet op één dag geschieden. De Regering moet waken tegen het volgen van onbekookte plannen. Menige maand, wel ligt jaar, zal verloopen alvorens die herziening zal zijn tot stand gebragt. Z. Exc. meent, dat het allezins aan te raden is, zich te houden aan het voorstel, dat thans is aangeboden. Zij toch, die eene vermindering van het getal hoven voor ongrondwettig houden, zullen voorzeker de vestiging van twee hoven nog veel minder aannemen. Men verlangt bezuiniging en vereenvoudiging, en er bestaat geen redelijk vooruitzigt, dat een ander plan dan het voor gedragene zal worden aangenomen. Bij den bekenden geest der Vergadering, bij de vereeniging van verschillende vreemdsoortige minderheden, is het te voorzien dat geen ander ontwerp den bijval der Kamer zal verwerven. Men offere dan het goede niet op, omdat men meer verlangt, hetwelk moeijelijk te verkrijgen zal zijn. Het voorgesteld plan is het eenige uitvoerlijke. Men moge er anderen ontwerpen, doch hunne aanneming meent hij te moeten betwijfelen. Nopens de bedenkingen, ontleend van de verhouding van Limburg tot het Duitsche Verbond, zegt Z. Exc., dat het hof, thans te Maastricht gevestigd, evenmin afzonderlijk over de Duitsche geschillen regt spreekt, als dit het hof van 's Hertogenbosch zal doen. — Ten opzigte van de bezuiniging, die de maatregel zal opleveren, deze zal klimmende wezen. De goede invloed zal daarvan allengs ondervonden worden. Het is deze Vergadering, die steeds op bezuiniging en vereenvoudiging aandringt; aan dat verlangen heeft de Minister getracht met kracht te voldoen. Maar nu doet men bijzondere omstandigheden gelden. Nu is het, dat het voor stel tot ongenoegen onder de bevolking leiden zal. Maar wanneer nu zulke redeneringen bij de behandeling van wettige en gewenschte maatregelen in aanmerking komen, dan weet Z. Exc. waarlijk niet wat van het Vaderland en van zijne instellingen worden moet. Maar er bestaat geen grond voor die gevreesde ontevredenheid. De regterlijke ambtenaren kennen den pligt, om zich aan de wet te onderwerpen. Hij houdt zich overtuigd van hun gevoel van eer, van hunne belangeloosheid, van hunne zucht om tot het heil des Lands mede te werken. En wat de overige bevolking aangaat, niemand bejaagt voorzeker den ijdelen roem van populariteit; doch zij, die dezen op het oog mogten hebben, kunnen ze wel niet beter behalen dan door mede te werken tot bezuiniging, tot verligting der lasten van het volk, waartoe het voorstel eene goede gelegenheid aanbiedt. Z. Exc. kent geene provinciale of bijzondere belangen.

Alle Nederlanders zijn landgenooten. De schatkist vraagt van allen offers. Aller pligt is te zorgen, dat die offers niet noodelijk worden verzwaard. Geen gewest, geene stad zal een ander het bezit van hoven misgunnen, die toch overal niet kunnen bestaan. Mogt een onzalige geest van provincialismus bij ons heerschen, de toekomst des Vaderlands zou hij voor verloren achten. De Nederlandsche bevolking is regtvaardig. Zij is voldaan wanneer hare belangen pligtmatig worden behandeld. Een ieder zal steeds, naar Z. Exc. vertrouwt, het algemeene belang op het oog houden. Behoudens allen eerbied voor het gevoelen van anders denkenden, kan Z. Exc. niet gelooven, dat een voorstel, hetwelk, van alle zijden beschouwd, voor het algemeene belang gevorderd wordt, zal worden afgestemd. Hoe het zij, en welke ook de uitslag moge wezen der stemming die weldra staat gehouden te worden, niemand zal het goede oogmerk en de goede bedoelingen der Regering, bij de aanbieding van dit ontwerp, kunnen miskennen.

Van den 22sten. Naar men verneemt, heeft Z. M. de Koning den minister van financien, jhr. *van der Heim van Duivendijke*, op deszelfs verzoek, eervol als zoodanig ontslagen, en het bestuur der geldmiddelen, *ad interim*, aan Z. E. den minister van justitie, de heer *van Hall*, opgedragen.

AMSTERDAM, *den* 21 *September.* Men verneemt dat de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij er in geslaagd is, om de onteigening van de nog overgebleven eigenaren van gronden, tusschen het tegenwoordig station bij Voorschoten en 's Gravenhage, tot eene schikking te brengen, zoodat men thans eene zeer spoedige voltooijing van den spoorweg tot aan de residentie kan verwachten en de geheele lijn van Amsterdam tot 's Gravenhage zal kunnen geëxploiteerd worden.

— In den omtrek dezer stad, waar men nu eenen geruimen tijd van soortgelijke ongevallen verschoond gebleven was, hebben gedurende den afgeloopen nacht twee vrij zware branden plaats gehad. De eerste reeds omstreeks acht ure des avonds ontstaan, trof eene boerderij van den Ed. Achtb. Heer Wethouder dezer stad *van Naamen van Scherpenzeel*; bewoond door den landman *Verweij*, en gelegen onder Ouder-Amstel, op den regter-oever der rivier, omtrent tegenover de thans zoo algemeen bekende, in eene buiten herberg veranderde hofstede *Zorgvlied.* De brand, waarvan men de oorzaak wel gist, doch niet stellig weet, heeft ondanks al de aangebragte hulp, geheel de woning verteerd. De tweede brand viel voor in den na-nacht, bij de Hooge Brug over de Wetering, onder Nieuwer-Amstel, insgelijks aan eene boerderij, van welke nogtans alleen de hooiberg ver brand is; het broeijen van het hooi is hier de oorzaak van het ongeluk geweest, en aan de ongemeene windstilte, die ook dezen morgen heerschte, mag men het dank weten, dat de verwoesting zich niet verder heeft uitgestrekt.

— Sedert eenige dagen zijn, ter boekdrukkerij van den heer *C. A. Spin* alhier, in het licht verschenen, de Statuten voor eene, onder directie van de heeren *J.* en *Th. van Marselis* en *C. Brandligt*, op te rigten NEDERLANDSCHE WALVISCH-VISSCHERIJ-MAATSCHAPPIJ, ten doel hebbende het reeden en uitrusten van schepen, ter uitoefening van de walvisch-visscherij in de Zuidelijke Zeeën, en het te gelde maken van de opbrengsten daarvan; het aankoopen van goederen voor de uitreizen; vervrachten der uitgaande, alsmede der onverhoopt ledig naar huis keerende schepen; voor zoo verre later de walvischvangst in andere zeeën blijken mogt voordeelen te kunnen opleveren, zal de maatschappij hare visscherij ook derwaarts kunnen uitstrekken.

Het kapitaal wordt gesteld op *f* 600,000, in aandeelen van *f* 1000 ieder; maar zoodra er 150 aandeelen geplaatst zullen zijn zal de maatschappij als geconstitueerd worden beschouwd.

Ter bekendwording met de voordeelige kansen, welke deze onderneming aan de deelhebbers biedt, prijzen wij ten sterkste de lezing aan van het, voor de Statuten geplaatste VOORBERIGT, en van een afzonderlijk bij den boekhandelaar *T. Nusteeg Jr.* alhier uitgegeven werkje van den heer *C. Brandligt*, getiteld: *Geschiedkundige Beschrijving van de Walvisch-Visscherij.* Uit het eerstgemelde zal men onder anderen ontwaren, dat Z. M. de Koning, Z. Exc. de minister van kolonien, Z. Exc. de minister van marine en ook de Nederlandsche Handelmaatschappij bereids, zoo in premien als andere voorregten, de krachtdadigste ondersteuning en medewerking aan de directie hebben toegezegd.

De zucht om bij te dragen tot het zoo veel mogelijk hergeven van deszelfs vroegeren bloei aan eenen zoo belangrijken tak van handel en zeevaart, als de walvischvangst voor dit land plagt te wezen, zal, zoo men vertrouwen mag, voor den handelstand eene genoegzame drijfveer wezen, om de 150 eerste inschrijvingen spoedig voltallig te maken; maar de overtuiging, hoe bevorderlijk het uitbreiden van den kring en werkzaamheden van zoodanige maatschappij, noodwendig wezen zou voor alle fabrijken, traanijken en ambachten hier ter stede, hoe vele handen daarbij weder werk zouden vinden en hoe vele huisgezinnen daarbij weder aan een middel van bestaan zouden komen, mag tevens de hoop doen voeden, dat ook buiten den handelstand, zij, die over gelden te beschikken hebben, een deel daarvan zullen bestemmen tot het nemen van een of meerdere aandeelen, ten einde de inschrijving, uit aanmerking van het algemeene nut, tot derzelver, voor het oogenblik hoogst gesteld getal 600 op te voeren.

FRANEKER, *den* 21 *September.* Heden is de verkooping der Bibliotheek van wijlen den Hoogleeraar Mr. *J. W. de Crane*, welke alhier gedurende tien achtereenvolgende dagen plaats had, geëindigd. Zij is boven verwachting gunstig afgeloopen, daar zoowel onze stadgenooten als veelvuldige binnen- en buitenlandsche geleerden blijken hebben gegeven van bijzondere belangstelling in de boeken en geschriften, door dien hooggeachten geleerde gedurende eene meer dan zestigjarige letterkundige loopbaan met zorg en naauwkeurigheid bijeengebragt en met vele bibliographische en biographische aanteekeningen verrijkt. Ofschoon er onder de veelvuldige commissien ook belangrijke buitenlandsche waren ingekomen, zoo meent men toch, dat de merkwaardigste boeken voor het vaderland zijn bewaard gebleven en vooral de bibliotheken van het Provinciaal Friesch Genootschap, het Provinciaal Archief, de stad Leeuwarden en die van Maatschappijen en bijzondere geleerden zullen verrijken.

LEEUWARDEN, *den* 25 *September.* Na al hetgeen wij vroeger hebben medegedeeld over de belangrijke verbeteringen en versieringen, welke de Groote of Jacobijner Kerk te dezer stede heeft ondergaan, waardoor vooral de inwendige toestand zulk eene uitmuntende inrigting en schoon voorkomen heeft verkregen, — kunnen wij nu niet nalaten melding te maken van de fraaije en doelmatige *Kerkverlichting*, welke, ten behoeve van de avond-godsdienstoefeningen, in die kerk thans is ingevoerd geworden. Het zijn *negentig* nette Engelsche lampen door ronde ballons omgeven, in het middenruim aan vier groote kroonen van gebronsd ijzer, hangende, en ter zijden daarvan op dergelijke kandelabres, armen en hangers geplaatst, die de kerk van een zacht en genoegzaam helder licht voorzien, en de vroegere verlichting met ontelbare kaarsen verre overtreffen. Ook de vorm zoowel als de plaatsing van het geheel schijnen algemeen te bevallen, en het sierlijke voorkomen der vernieuwde kerk meerder luister te geven. Vandaar, dat heeren kerkvoogden ook van deze verbetering, waaraan natuurlijk zeer vele bezwaren moeten verbonden zijn geweest, de meeste zelfvoldoening en de goedkeuring der gemeente zullen genieten; terwijl het hun tevens zal sterken om de verdere bezwaren met moed en ijver te overwinnen, opdat de gemeente door hunne zorgen, zich eenmaal mag verblijden in een verbeterden toestand van al hare kerkgebouwen, in overeenstemming met hare godsdienstige belangstelling en het aanzien dezer stad.

— Z. M. heeft benoemd, tot de nagemelde betrekkingen in het dijksbestuur van Wonseradeels Zuider Zeedijken, als: tot dijkgraaf, *P. Mulier*; tot gedeputeerde buitendijks, *H. J. Jorritsma*; tot gedeputeerde binnendijks, *R. G. Terpstra*; tot rekenmeester buitendijks, *J. A. Buma*; tot rekenmeester binnendijks, *J. A. Anema*; tot rekenmeester van Bolsward, *T. Hoeksma.*

190ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

17de Lijst. No. 891, een premie van *f* 2000. No. 7979, een prijs van *f* 100,000. No. 4177, een premie van *f* 2000. No. 1041, een prijs van *f* 1000.

18de Lijst. No. 6949, een prijs van *f* 30,000. No. 291, een prijs van *f* 1000.

19de Lijst. No. 3249, een prijs van *f* 1000.

20ste Lijst. No. 22316, een prijs van *f* 1000.

21ste Lijst. No. 19549, een prijs van *f* 1000.

22ste Lijst. No. 15626, een prijs van *f* 15000. No. 7351 en 9142, ieder een prijs van *f* 1000.

23ste Lijst. No. 1219, een prijs van *f* 1000.

24ste Lijst. No. 15755, eene premie van *f* 1500.

MENGELWERK.

HET ZEEWEZEN ONDER PRINS WILLEM IV.

Ao. 1747 — 1751.

Het doorluchtig leven en bedrijf van den Frieschen Stadhouder WILLEM KAREL HENDRIK FRISO, in den jare 1747 algemeen Stadhouder geworden, is door vele Geschiedschrijvers naar waarde beschreven, waaruit wij den Vorst leeren kennen als den man, die de grootheid van zijn Huis alleen zocht in de ware grootheid van den Staat, wiens hoogste eerzucht bestond in de liefde van zijn Volk. Dan geen hunner maakt opzettelijk melding van zijne verdiensten met betrekking tot het destijds diep vervallen Zeewezen, waardoor hij ten aanzien zijner voortreffelijke hoedanigheden, belangeloozen ijver om niet zich zelven, maar alleen het geluk zijner onderdanen te bedoelen, zijn standvastigheid van geest, gepaard met schrander overleg, kloeken moed en wijs beleid, nog op een veel hooger standpunt is geplaatst, dan velen van zijne voorgangers en nakomelingen. — Het was den bekwamen *Rijks-Archivarius* voorbehouden deze taak op zich te nemen en de Heer DE JONGE heeft in het pas uitgekomen vijfde deel van zijne *Geschiedenis van het Nederlandsche Zeewezen* ons van die verdiensten des nooit volprezen Stadhouders eene beschrijving gegeven, te belangrijk en voor de Historie van ons Vaderland van eene te groote waarde, dan dat dezelve niet algemeen bekend worde. Het is daarom en uit hoofde der naauwe betrekking, in welke deze Vorst tot Friesland heeft gestaan, 't welk steeds zich zijner dankbaar blijft herinneren, dat wij de loffelijke vermelding hier eene plaats inruimen, onder weglaten van de daarbij gevoegde Aanteekeningen en Noten.

Aldus luidt deze beschrijving:

„ Zeldzaam blijft de gedachtenis der Vorsten, die slechts weinige jaren aan het hoofd van eenen Staat geplaatst waren, bij de nakomelingschap in zegening, en nog zeldzamer zweeft hun lof op de lippen van allen, hoe verschillend ook hunne staatkundige denkwijs moge wezen. Dat geluk was aan Prins WILLEM IV beschoren; maar deze zeldzame onderscheiding had de voortreffelijke Stadhouder tot dus verre uitsluitend te danken aan de wijsheid en gematigdheid, waarmede hij in moeijelijke omstandigheden, die hij na zijne verheffing beleefde, te werk ging, en aan de ijverige, ofschoon door Zijnen vroegtijdigen dood niet geslaagde pogingen, die hij tot herstel des handels aanwendde. Doch niemand bragt tot hiertoe dank en lof toe aan WILLEM IV voor hetgeen hij tot verbetering van het diep vervallen Zeewezen verrigtte in de vier jaren, gedurende welke hij met het Stadhouderschap over al de Vereenigde Gewesten bekleed was. Bij geen schrijver staan zijne verdiensten deswege opgeteekend, en de gedachtenis daaraan is langzamerhand verloren gegaan. En nogtans zijn die verdiensten groot. Er werd wel onder zijn bestuur geen aanzienlijk getal schepen van oorlog gebouwd of magtige vloten uitgerust, gelijk onder Zijnen Koninklijken voorganger, den Derden WILLEM; doch de oorzaken van het bestaande verval werden door hem onderzocht, middelen beraamd tot herstel, nuttige inrigtingen daargesteld, verbeteringen ingevoerd; in één woord, de grondslagen, althans gedeeltelijk, gelegd, waarop het aan de Nederlandsche Zeemagt in latere jaren mogelijk werd, zich te verheffen uit den jammerlijken toestand, waarin zij geraakt was; ja, zich roemrijk te meten met de geoefende Zeelieden van het magtige Albion. De aanwijzing hiervan zal de taak uitmaken, welke wij ons in dit hoofddeel voorgesteld hebben te vervullen."

„ Prins WILLEM IV aanvaardde het Stadhouderschap en de daaraan verknochte waardigheden, in een zeer hagchelijk tijdsgewricht, toen LODEWIJK XV op de onregtmatigste wijs en altijd onder den schijn van den vrede getrouw te willen bewaren, met zijne legerbenden de grenzen van het Gemeenebest was overgetrokken, de meeste vestingen en sterkten van Staats-Vlaanderen voor het geweld zijner wapenen had doen bukken, en elk oogenblik de provincie Zeeland met eenen inval bedreigde. De omstandigheden, waarin de nieuwe Stadhouder ook als Admiraal-Generaal optrad, waren derhalve zeer ongunstig, en men kon naauwelijks verwachten, dat hij, te midden van zulk een dreigend gevaar, zich veel met het Zeewezen zou kunnen bemoeijen, veelmin, dat hij, onder de hevige burgertwisten, die alomme in het Vaderland heerschten en nog eenen geruimen tijd voortduurden, iets van aanbelang tot herstel en verbetering der Zeemagt zou kunnen verrigten. En nogtans vond de even wijze als ijverige Vorst daartoe gelegenheid, waartoe hij zich voornamelijk bediende van den raad des Vice-Admiraals CORNELIS SCHRIJVER, ongetwijfeld een der kundigste, zoo niet de bekwaamste Zeevoogd van dit tijdperk, maar wiens onminzame geaardheid en hevige drift hem bij velen gehaat maakten en misschien medewerkten, om sommige door den Prins voorgestelde nuttige maatregelen te doen mislukken of althans zonder gevolg te doen blijven."

„ Een der grootste kwalen, welke bij het Zeewezen gedurende het Stadhouderlooze bestuur, 't welk de verheffing van WILLEM IV voorafging, bestond, was het gemis van eenen zekeren band tusschen de onderscheidene Admiraliteits-Collegien, die alle op en voor zich zelven handelden, en dikwerf zich weinig stoorden aan de door de Algemeene Staten uitgevaardigde bevelen. Die band werd terstond na zijne verheffing hersteld. De Admiraliteiten leefden van nu voortaan beter de bevelen van Hunne Hoogmogenden na, en in die hooge vergadering zelve kwam ook, dien ten gevolge, meerdere belangstelling in de aangelegenheden van de Zee. De naam des Admiraals-Generaal was genoeg om het Zeevolk op te wekken, met meerderen lust dan te voren, zich tot verdediging van den bedreigden Vaderlandschen grond aan te bieden. Hooge premien werden op zijn voorstel, uitgeloofd, ten einde het volk daartoe te beter uit te lokken, en eene algemeene vergiffenis werd op zijn voorstel aangekondigd voor allen die zich wederregtelijk aan den dienst hadden onttrokken, terwijl bovendien om deze hulpmiddelen krachtiger te doen werken, alle vaart werd verboden, ten zij alvorens de derde man zou geleverd zijn. Door deze bemoeijingen slaagde men er in, het noodige zeevolk binnen weinige weken, niet slechts voor de eigenlijk gezegde oorlogschepen te bekomen, maar tevens voor dat groot aantal gewapende hoekers en ander klein vaartuig, welke op de Hollandsche en Zeeuwsche stroomen gelegd werden tot afwering van den vijand. Maar hiermede vergenoegde de Stadhouder zich niet. Spoedig begaf hij zich in eigen persoon naar Zeeland, ten einde zich met de middelen van verdediging, welke aldaar vooral in de scheepsmagt gelegen waren bekend te maken, en plannen te beramen voor hetgeen te dien opzigte verder behoorde gedaan te worden. Nog meer: hij riep eenen hoogen krijgsraad te zamen, om hem in deze gewigte zaak voor te lichten. Wat die krijgsraad verrigtte, en dat aan al deze bemoeijingen van den Prins Stadhouder het behoud van Zeeland, en, ten gevolge van dien, des geheelen Vaderlands te danken was, hebben wij te zijner plaatse aangewezen.

Doch hoe ook met Staatszorgen gedurende den oorlog belast, meende Prins WILLEM, dat zijn pligt gebood, zich niet slechts bezig te houden met hetgeen de tijdsomstandigheden dringend vorderden; maar nu reeds bedacht te moeten zijn op het invoeren van verbeteringen, welke wel op tijd zouden werken, doch van het uiterste belang waren voor het toekomende herstel van 's Lands diep vervallen Zeemagt. Onder de vakken, welke noodwendige verbeteringen moesten ondergaan, telde de Stadhouder, in de allereerste plaats, den *Scheepsbouw.* Deze was, gelijk wij zagen, bij al de Collegien ten uiterste gebrekkig, behalve alleen bij de Admiraliteit van Amsterdam, waar dezelve wel nog te wenschen overliet, doch waar hij, na de invoering van de Britsche wijs van bouwen, aanmerkelijk verbeterd was. Bovendien heerschte daarin eene zeer groote ongelijkmatigheid, zoo dat niet slechts de schepen van hetzelfde charter bij de onderscheidene Collegien op verschillende wijs gebouwd werden, maar ook de bodems van gelijke soort bij een en dezelfde Admiraliteit niet op eene en dezelfde manier werden vervaardigd. Op raad van den Vice-Admiraal SCHRIJVER, drong Prins WILLEM, weinige maanden na Zijne Verheffing er op aan, dat die gebrekkelijkheid zou verbeterd worden en die ongelijkmatigheid zou ophouden, tot welk einde hij voorstelde, aanvankelijk te bepalen, dat van nu af alle Schepen van oorlog, tot hetzelfde Charter behoorende, op eenen gelijken voet zouden gebouwd worden. Doch dit voorstel, hoe nuttig ook, vond bij de Admiraliteiten zulk eene sterke tegenkanting, dat de Prins

met zijne gewone gematigdheid, meende, in het begin van zijn bestuur, daarop niet verder te moeten aandringen, „omdat hij" gelijk hij zich uitdrukte, „voor als nog niet in staat was, daarover met gerustheid te kunnen oordeelen," bepalende hij zich dus tot de aanbeveling, om over dat gewigtige werk, behalve de Scheepstimmermansbazen, de deskundige vlag- en andere officieren, met name den Vice-Admiraal SCHRIJVER, te raadplegen. Hij wist intusschen te bewerken, dat de Collegien een ander voorstel, met het vorige in verband staande, aannamen, te weten, om voortaan alle schepen van hetzelfde charter bij al de Admiraliteiten op dezelfde wijs te doen optuigen, en wel zoo als zulks bij het Amsterdamsche Collegie in gebruik was, waar zulks, naar het oordeel van deskundigen, hier te lande het beste geschiedde."

„ Vond het voorstel van WILLEM IV tot het invoeren van gelijkmatigheid in den Scheepsbouw zooveel tegenstand, nog veel heviger werd bestreden het denkbeeld om, naar het voorbeeld van Groot Brittanje, een algemeenen Scheepsbouwmeester aan te stellen, aan wien het bestuur over alle 's Lands werven zou opgedragen en alle bazen onderworpen worden. Het Collegie van de Maze had reeds voor ruim 50 jaren de behoefte daaraan gevoeld, en daartoe een' bekwamen Brit voorgesteld; maar gelijk de Admiraliteiten toen, door gehechtheid aan het oude, vreeze van belemmering in haren vrijen werkkring en te ver gedreven nationaal eergevoel, aan die voordragt geen gevolg gaven, zoo werd het voorstel van den Prins Stadhouder, om den Brit CHARLES BENTAM tot algemeen Scheepsbouwmeester te benoemen, ook nu door dezelve van de hand gewezen of liever buiten overweging gehouden."

„ Deze tegenstand schrikte den voor 's Lands welvaart ijverigen Admiraal Generaal niet af, en tot aan zijnen vroegtijdigen dood bleef hij op de verbetering van den Scheepsbouw zijne aandacht vestigen. Op zijn uitdrukkelijk verlangen werd door de Admiraliteit van de Maze, wier Schepen meerendeels zeer gebrekkig waren, een leerling van BENTAM tot Scheepstimmerman te Hellevoetsluis aangesteld, om aldaar proeven van zijne bekwaamheid te kunnen geven. Door zijne bescherming wist de Admiraal SCHRIJVER veelvuldige verbeteringen in de inwendige inrigting der oorlogsschepen te Amsterdam daar te stellen, die spoedig door het Collegie van de Maze nagevolgd werden. En toen een nieuwe Scheepstimmermansbaas bij het laatstgenoemde Collegie moest worden benoemd, weigerde de Stadhouder den daarvoor bestemden persoon onmiddellijk aan te stellen, bevelende, dat èn te Rotterdam èn te Amsterdam een fregat van 20 stukken zou worden gebouwd door de twee personen de een een Hollander, de ander een Engelschman, die naar deze belangrijke betrekking dongen, „ tot „ eene proeve, wie van beiden de bekwaamste was, om daarop bij het aan„ stellen van eenen meester-timmerman acht te slaan." Aan dezen last werd voldaan en de beide Schepen op stapel gezet; doch eer zij voltooid waren, stierf de Stadhouder, en kort na zijn overlijden werd de Nederlander aangesteld, zonder dat de verlangde proeve de mate van bekwaamheid besliste."

(*Het vervolg in 't volgend Nommer*).

AMELAND, den 23 September.

Gisteren namiddag strandde, uit oorzake van zware lekkage, in de buitengronden dezes Eilands op de hoogte van het dorp Nes, en stootte dadelijk in den grond, het Papenburger kofschip *Alida*, kapitein *C. Rieke*, met eene lading spoorijzer van Hull naar Bremen bestemd.

Zoodra men kennis van die stranding ontving, werd de te Nes aanwezige reddingsboot gereed gemaakt en naar het strand vervoerd, en bij de aankomst aldaar door eenige kloeke zeelieden bemand, ten einde, niettegenstaande het water buitengewoon hol was en de brandingen geweldig over het schip liepen, te beproeven om de om hulproepende equipagie te redden. — Ongelukkig bleek het echter dat de reddingsboot, waarbij geene drijfmiddelen schijnen te zijn, zoodanig lek was, dat dezelve niet boven water was te houden, ten gevolge waarvan het ondoenlijk was daarmede de redding te beproeven, terwijl het later bleek, dat de redding met de aangebragte kleine sloepen volstrekt onmogelijk was. — Door deze zen slechten staat der reddingsboot was men alzoo genoodzaakt, dewijl dezelve niet vóór het vallen van den nacht hersteld konde worden, de schepelingen, wier hulpgeschrei men tot laat in den nacht hoorde, tot den aanvolgenden morgen aan derzelver lot over te laten; wordende intusschen den geheelen nacht op strand gesurveilleerd en de bedoelde kleine sloepen gereed gehouden, om bijaldien het water minder hol werd, onverwijld de redding te beproeven, waartoe echter volstrekt geene gelegenheid kwam. Gelukkig ontdekte men met het aanbreken van den dag, dat het schip niet gebroken was, terwijl de schepelingen, die zich in de mast vastgebonden hadden, door derzelver op nieuw begonnen angstgeschrei, deden blijken dat zij nog in leven waren. De gerepareerde reddingsboot nu ook weder aangebragt zijnde, werd dezelve met het half ebgetij te water gebragt, bemand door *J. O. Stuut*, *H. J. Stuut*, *Job D. Visser*, *L. J. Kat*, *S. R. Brouwer*, *Jan P. Schots*, *Tjeerd J. Beijaard*, *G. G. Kleijn*, *B. H. Nagtegaal* en *G. R. Spleet*, allen zeelieden alhier. Doch daar het schip door de hooge brandingen met geene mogelijkheid te naderen was, moest men evenwel voor het oogenblik terug keeren om de verdere eb af te wachten. — Ten 11 ure begaven zich dezelfde personen andermaal in de boot en hadden het geluk met de grootste inspanning en met *wezenlijk* levensgevaar het wrak te naderen en een dreg op hetzelve te werpen, die echter niet door de schepelingen, zoo omdat het schip geheel onder water lag, als om de daarover loopende zware brandingen, gevat konde worden. — Te gelijker tijd sloeg ongelukkig eene geweldige grond of stortzee de sloep vol water, waardoor men zich moest laten afzakken en zelfs de aan de op het schip geworpen dreg gehechte lijn moest laten slippen en naar het strand terugkeeren, op welk gezigt het angstgeschei der schepelingen, welke in het denkbeeld verkeerden, dat nu alle redding onmogelijk was, hartverscheurend was.

De boot weder gereed en van nieuwe lijnen voorzien zijnde, staken voormelde onverschrokkene zeelieden, met uitzondering van *J. O. Stuut*, *Job D. Visser* en *Jan P. Schots*, welke vervangen werden door *Jan P. Stender* en *C. C. Colmer*, nogmaals in zee, kwamen gelukkig, doch met levensgevaar, in de nabijheid van het schip, vingen een hun door de schepelingen toegeworpen lijn op, kregen dezelven daarmede, ten getale van drie, zijnde de kapitein reeds dadelijk bij het stranden over boord geslagen en verdronken, met veel gevaar in de sloep en bragten dezelven behouden aan wal, tot groote vreugde van alle aanwezenden, waaronder velen die aan hunnen uitgestanen angst, zoo voor de geredden, als voor hunne zich in levensgevaar in de boot bevindende vaders, zoons, broeders of vrienden, alsnu door menige traan lucht gaven.

Gaarne had men het voorgevallene met de reddingsboot op gisteren verzwegen, doch waarheidsliefde en de hoop tevens dat door de bekendmaking daarvan, voor het vervolg beter voor den goeden staat der boot zal worden gezorgd, heeft schrijver dezes, die ooggetuige van al het bovenvermelde is geweest, genoopt zulks te vermelden.

v. H.

Commissarissen van de Stads Teekenschool te Leeuwarden, brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de lessen in het Handteekenen, zullen aanvangen op Woensdag den 4 October eerstkomende, des avonds te zes uren, op de groote Zaal der Latijnsche School, ingaande in de Bollemans-steeg; terwijl diegenen welke van de lessen, die aldaar door den Heer *T. Eernstman* zullen worden gegeven, gebruik willen maken, zich daartoe kunnen aangeven tot en met den 30 September, ten huize van genoemden Heer *Eernstman*, in de Breedstraat alhier.

Commissarissen voornoemd,

Leeuwarden, den 22 September 1843. VAN BOELENS, *Voorzitter*.
C. J. BOLTEN, *Secretaris*.

*** Getrouwd:
A. v. D. WAL, Wedn. van R. S. VAN LOON, en
P. D. TANJA, Wed. W. KUIJPERS.
Vrouwen Parochie, den 21 September 1843.
Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid, beviel heden, zeer voorspoedig, van eene welgeschapene DOCHTER ALBERTA MARIA CATRINA ASMAN, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Zwolle, den 18 September 1843. W. DEN BOUWMEESTER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON A. T. A. TERWISSCHA VAN SCHELTINGA, geliefde Echtgenoot van
Uggokloster, den 19 September 1843. H. M. BRANDSMA.

*** Mijne geliefde Echtgenoote EGBERDINA HESTER SANTÉE, beviel heden voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.
Hommerts, den 20 September 1843. H. J. JAARSMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON G. ZEILSTRA, Echtgenoot van
Lemmer, den 21 September 1843. H. VAN GENDEREN.

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijn waarde Echtgenoot de Heer MEVIUS GERRIT DE BOER, in leven Wethouder der stad Franeker, in den ouderdom van ruim 72 jaren.
Franeker, den 7 September 1843. J. BALFOER, Wed. M. G. DE BOER.

*** Ons veelgeliefd Dochtertje LOUWIEZA, dat ons voor 6 maanden werd geboren, is ons heden zeer onverwacht ontrukt.
Nieuwezijl onder Oosthem, den 12 September 1843. H. SCHILSTRA.
B. SCHILSTRA, geb. HAARSMA.
Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed ons jongste Kind, PETRUS THEODORUS LAMBERTUS, ruim tien weken oud.
Sneek, den 16 September 1843. N. WEDEMEIJER.
A. E. WEDEMEIJER, geb. WITTENBERG.

*** Na een smartelijk lijden van nagenoeg zes weken, overleed heden alhier, in den ouderdom van bijna 60 jaren, mijn teedergeliefde Echtgenoot en mijner 10 Kinderen en Behuwdkinderen zorgdragende Vader TJEERD T. POLSTRA, in leven Landbouwer alhier en Lid van den Grietenijraad van het Bildt, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 32 jaren.
Oudebildtzijl, den 17 September 1843. DIRKJE D. DE GROOT, Wed. T. T. POLSTRA.
NB. Deze is strekkende vooral tot kennisgeving aan ver verwijderde Vrienden en Bekenden.

*** Heden morgen overleed alhier hoogst onverwacht, ons eenigst, veel geliefd Zoontje, FOLKERT; slechts 14 weken mogten wij ons in zijn bezit verblijden.
Blija, den 20 September 1843. A. RINSMA.
D. J. STERKENBURG.

*** Het Kindje in welks bezit wij ons voor bijna 5 maanden mogten verblijden, werd ons heden door den dood ontrukt.
Leeuwarden, den 21 September 1843. G. TEN CATE Fz.
G. TEN CATE, geb. TACONIS.

*** Na eene gelukkige huwelijks-vereeniging van omstreeks twee jaren, overleed heden avond aan de gevolgen van eene langdurige en kwijnende ziekte, in den ouderdom van bijna 31 jaren JOHANNA HEINSIUS, hartelijk geliefde en diep betreurde Echtgenoote van
Sneek, den 21 September 1843. W. VLINK.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Kind JAN, in den jeugdigen leeftijd van 15 maanden.
Harlingen, den 21 September 1843. J. BIJLSMA.
J. BIJLSMA, geb. BOUWKNEGT.

*** Heden overleed alhier, na eene ongesteldheid van slechts drie dagen, ten Huize van hare Zuster, HESTER LE ROOI, in leven gewoond hebbende te Marssum, in den ouderdom van ruim 68 jaren.
Franeker, den 23 September 1843.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen ten 3½ ure overleed onzen veelgeliefden Zoon JOHANNES FONTEIN, na eene sukkeling van ruim vijf maanden, in den jeugdigen ouderdom van 23 jaren en bijna 2 maanden.
Leeuwarden, den 24 September 1843. L. MEETH.
M. B. MEETH, geb. COLMJON.

HARLINGEN, den 24 September 1843. Heden morgen half zes ure, trof mij weder eene gevoelige slag, daar ook mijn eenigst Zoontje PIETER bezweek, ruim drie jaren oud.
E. P. HARKEMA, *Mr. Bakker*.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 22 September 1843, *f* 27,00 à *f* 29,00. KAAS *f* 13,00 à *f* 17,50.

BOTERPRIJZEN: bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw*.

LEEUWARDEN, Vrijdag den 22 September 1843: *f* 29,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 23 September 1843.

NEDERLAND			Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	52¾	53¼	53
Dito dito..... 5 »	100	100¼	100⅛
Domein-Losr. 5 »	100¾	101	100⅞
Amortis. Synd. 4½ »	92¾	93¼	93
Dito dito ..... 3½ »	77¼	77¾	77½
Handel-Maats. 4½ »	131½	132	131¾
Dito 1837/39 .. 4½ »			
O. I. Leening 5 »	99	99½	99¼
Aand. Rijn Spoorw. ..			
Haarl. Meer ... 5 pCt.	105	105¼	105¾
SPANJE.			
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.	17¼	17¾	17½
Dito onbep. Stuk. 5 »	15¼	15¾	
Dito .... 3 »	26½	26¾	26⅝
Ardoins Coupons	18½	19	18¾
PORTUGAL, te Londen.	43¼	44	43 11/16

RUSLAND.			Gebl.
1798, 1816.... 5 pCt.			
1828, 1829.... 5 »	107¾	108¼	108
1831, 1833.... 5 »			
Dito bij *Hope*.. 4 »	90¼	90¾	90½
Dito bij *Stiegl.* 4 »	90	90¼	90 1/16
Inschr. in Assig. 6 »	70¾	71¼	71
Certifi. van dito 6 »			
AMERIKA ..... 6 »			
Dito .... 5 »			
Bank-Actien	5¼	5½	5 7/16
OOSTENRIJK			
Metaliek....... 5 pCt.	109½	110	109¾
Dito .... 2½ »			
W. B. bij *G. & Co* 4 »			
BRAZILIE.			
Obl. te Lond. 5 pCt.	77¼	78	77¾

Aand. Holl. Spoorweg 56, ½, ¼; Poolsche Loten fl. 500, 166¾, 167¼, 166¾; Napels leen. te Lond. bij *Rothschild* 100¾, 101¼, 101; Peru 10¾, 11¼, 11⅛; Mexic. 32¼, ¾, ⅝; Nieuwe Brazil. 74¼, ¾, ½.

Integralen waren bij den aanvang aangeboden en zijn door vele verkoopers merkelijk terugegaan, dezelve hebben zich echter later eenigzins hersteld, door aankoopen daarin bewerkstelligd; de overige binnenlandsche fondsen waren alle gevoelig aan deze daling en waren lager in prijs; Handelmaatschappij was ¼ pct. flaauwer.

De lager koersen van Parijs en Antwerpen der Spaansche fondsen, had eene nadeelige werking en zijn flaauwer geweest; Portugal was aangeboden en mede flaauwer; Mexico prijshoudend; Peru gevraagd en met handel williger; de overige buitenlandsche prijshoudend.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, gedenken, in het openbaar, aan den meestbiedenden, voor den tijd van Zeven jaren, *op nieuw*, te verpachten: — De HUIZINGE, met de GEREGTIGHEID van het VALLAAT en de VISSCHERIJ daarbij behoorende, gelegen aan de Harlinger Trekvaart onder Leeuwarden.

Die hieraan gading maken, komen op Zaturdag den 30 September e. k., des voormiddags ten 11 ure, ten Raadhuize dezer Stad, alwaar de Voorwaarden van verpachting, voor de gegadigden, ter lezing liggen.

Leeuwarden, den 21 September 1843. *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S DE WAL.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL, roepen bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van de onderscheidene dorpen dier Grietenij op in hunne respective dorps Kerken, tegen de navolgende dagen en uren, als van

Winsum, Donderdag den 5 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Oosterlittens, ... 's namiddags ten 1 ure.
Jellum, Dingsdag den 10 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Beers, ... 's namiddags ten 1 ure.
Hijlaard, Woensdag den 11 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Huins, ... 's namiddags ten 1 ure.
Mantgum en *Schillaard*, Donderdag den 12 October 1843, voorm. ten 11 ure.
Weidum, Zaturdag den 14 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Wieuwerd, Maandag den 16 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Britswerd, ... 's namiddags ten 1 ure.
Jorwerd, Dingsdag den 17 October 1843, voormiddags ten 11 ure.
Oosterwierum, Donderdag den 19 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Bozum, ... 's namiddags ten 1 ure.
Baard, Dingsdag den 24 October 1843, voormiddags ten 10 ure.
Lijons, ... 's namiddags ten 1 ure.

Ten einde de Kerkvoogdij rekeningen over het jaar 1842 op te nemen en te sluiten, de Staten van begrooting der administratien voor de dienst van 1844 vast te stellen, nieuwe Kerkvoogden te benoemen voor de ontbrekenden en de aftredenden op den 1 Januarij 1844, en voorts te raadplegen en te besluiten over alle zoodanige voorstellen als dan ter deliberatie zullen worden gebragt.

Grietman en Assessoren voornoemd,
A. P. SIERDSMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

DE GRIETMAN VAN SMALLINGERLAND roept bij deze op de Stemgeregtigde Floreenpligtigen in de gemeente *Nijega*, om te compareren in de Kerk te Nijega, op Zaturdag den 30 September e. k., des voormiddags ten 10 ure, in plaats van op Dingsdag den 26 September 1843, des namiddags ten één ure, zoo als vroeger is bekend gemaakt, ten einde alsdan vast te stellen de Begrooting voor de dienst van 1844, eenen Kerkvoogd te benoemen in plaats van den op 1°. Januarij 1844 aftredenden, en voorts te delibereren en te besluiten over zoodanige voorstellen als dan ter tafel zullen worden gebragt.

Dragten, den 23 September 1843. *De Grietman voornoemd*,
M. MANGER CATS.
Ter ordonnantie van denzelven,
F. S. REIDING.

TE HUUR,

DADELIJK of op den 12 November e. k. te aanvaarden: Eene propere HUIZINGE, in de Poststraat, letter H, no. 109. Te bevragen bij den eigenaar D. VAN ERP, letter F, no. 26, alhier.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WIJMBRITSERADEEL, roepen door deze op Sollicitanten van den tweeden of derden rang, welke genegen zijn te dingen naar den post van ONDERWIJZER in de nieuw opgerigte School te Folsgare, om zich, in persoon of met vrachtvrije brieven, onder overlegging der vereischte stukken, aan te melden bij Grietman en Assessoren voornoemd, vóór den 27 September 1843; zullende het vergelijkend examen plaats hebben op den 30sten dierzelfde maand, des morgens ten 9 ure, in het Grietenijhuis van Wijmbritseradeel te Sneek. — De voordeelen, aan dezen post verbonden, bestaan in eene vaste jaarwedde van *f* 200 uit de Grietenijkas; *f* 25 uit de Kerkvoogdij-beurs van Folsgare, voor het luiden der Klok, oppassen van het Uurwerk enz., vrije Woning en de Schoolpenningen van 30 à 40 Leerlingen.

Sneek, *Grietman en Assessoren voornoemd*,
den 5 September 1843. S. VAN WELDEREN RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. WIJBENGA, *Secretaris*.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN GAASTERLAND, noodigen uit, ter vervulling van de betrekking van Onderwijzer in de openbare School te Wijckel, ONDERWIJZERS van den derden of hoogeren rang, om de vereischte Getuigschriften vóór het einde dezer maand, vrachtvrij in te zenden ter Secretarie der Grietenij Gaasterland te Balk.

De Voordeelen aan deze betrekking verbonden zijn, behalve het genot van vrije Woning en Tuin, eene jaarwedde van *f* 75 en de Schoolgelden welke over de zes laatste jaren, jaarlijks gemiddeld hebben bedragen *f* 270.

Het vergelijkend Examen is bepaald ten Raadhuize te Balk, op Donderdag den 19 October e. k. des morgens ten 9 ure.

Inlichtingen ten opzigte dezer betrekking, komen voor in de Nieuwe Bijdragen voor het Schoolwezen, over de maand Augustus 1843.

Balk, *Grietman en Assessoren voornoemd*,
den 9 September 1843. G. R. G. v. SWINDEREN.
Ter ordonnantie van dezelven,
W. J. HEMSING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN FERWERDERADEEL, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de legger van Onderhoudpligtigen van de rivier de *Ee*, voor zoo verre deze Grietenij en het dorp *Janum* in de grietenij *Dantumadeel* betreft, van heden af, gedurende twee maanden en dus tot den 13 November dezes jaars ter Secretarie dezer Grietenij te *Ferwerd*, telken dage van des voormiddags 9, tot des avonds 6 ure, voor de belanghebbenden ter visie zal liggen en deze hunne bezwaren tegen dezelve, binnen ééne maand daarna bij het Grietenijbestuur voornoemd zullen moeten indienen.

Ferwerd, *Grietman en Assessoren voormeld*,
den 13 September 1843. ALBARDA.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. H. HEIJMANS Gz., *Secretaris*.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van onderstaande dorpen, om te compareren in de respective Kerken, als die van:

Hennaard,..... op Maandag den 2 October 1843, des voormiddags ten 9 ure.
Edens, ... ——— 11 ——
Spannum, . . ——— namiddags 3 ——
Welsrijp, . . op Dingsdag den 3 October 1843, des voormiddags ten 10 ——
Baijum . . . . ——— des namiddags ten 2 ——
Waaxens, . . op Woensdag den 4 October 1843, des namiddags ten 3 ——
Wommels, . . op Donderd. den 5 October 1843, des namiddags ten 3 ——
Lutkewierum, op Vrijdag den 6 October 1843, des voormidd. ten 10 ——
IJtens, ... ——— namiddags ten 3 ——
Hijdaard, . . op Zaturdag den 7 October 1843, des voormidd. ten 10 ——

Ten einde: 1°. de Kerkvoogdij Rekeningen over den jare 1842 op te nemen en bij welbevinding te sluiten; 2°. de Begrootingen voor den dienst van 1844 vast te stellen; 3°. Kerkvoogden te kiezen voor de op den 1 Januarij 1844 aftredende, en 4°. te delibereren en te besluiten over alle zoodanige voorstellen, als ter tafel zullen worden gebragt en wel speciaal te Wommels, over een voorstel tot de Herstelling of Vernieuwing van het Orgel aldaar.

Wommels, *Grietman en Assessoren voornoemd*,
den 20 September 1843. I. F. VAN EIJSINGA.
Ter ordonnantie van dezelven,
R. BINKES.

Hengstebier te Witmarsum

Zal worden gehouden op Zaturdag den 7 October 1843, des namiddags ten 2 ure, bij JAN AGES VELLINGA, aldaar. Wordende elk en een iegelijk welke dekgeld aldaar verschuldigd is, uitgenoodigd zulks vóór dien tijd ter Secretarie van de grietenij Wonseradeel te Bolsward, of op dien dag te Witmarsum aan den Ondergeteekende te voldoen.

De Secretaris van Wonseradeel,
J. BINKES.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE tot den aanleg van eenen Mac-Adamweg tusschen de Steden Sneek en Bolsward, zal op Maandag den 9 October 1843, des voormiddags ten 11 ure, op het Raadhuis te Sneek, bij inschrijving en opbod, aanbesteden:

Het leggen van de AARDENBAAN voor denzelven weg, over eene lengte van 9.74 el, met het maken der daarin benoodigde HOUTEN POMPEN, benevens een STEENEN DUIKER.

De Bestekken liggen ter lezing, te Leeuwarden in de Valk, de Phoenix, de Nieuwe Doelen en in het Wapen van Vriesland; te Harlingen in de Makkumerwegen en in het Heeren Logement; te Sneek in de stad Munster; te Bolsward in de Wijnberg; te Dockum in de Posthoorn en in het Wapen van Amsterdam bij de Woudpoort; te Kollum in de Roskam; te Hindeloopen in de Zwaan; te Makkum in de Prins; te Stavoren in de Stads Herberg; te Lemmer in de Wildeman; te Oldeboorn in het Lands Welvaren; te Buitenpost bij de Wed. *Wadman*; te Stroobos in de Vriesche Herberg; te Heerenveen in het Heeren Logement; te Gorredijk in de Koornbeurs, en te Sliedrecht in het Regthuis.

De aanwijzing, op het terrein zal geschieden op Donderdag den 5 October 1843, een aanvang nemende des morgens ten 9 ure, bij de Noorderpoort der stad Sneek.

De COMMISSIE, belast met de verbetering des Wegs van Oldemarkt naar de Blankenhammer Zeedijk, gedenkt, op Zaturdag den 7 October 1843, des voormiddags ten 10 ure, op het Gemeentehuis te Oldemarkt, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Overijssel, aan te besteden:

Het VERHOOGEN en VERBREEDEN van de LAGEWEG, met eenig daarbij benoodigd RIJSWERK; en zulks eerst in drie perceelen, en daarna in massa.

Bestek en Voorwaarden zullen acht dagen vóór de aanbesteding ter visie liggen, op het Gemeentehuis te Oldemarkt, bij P. F. KOOPMANS, te Kuinre, en te Blokzijl bij ... WEIDE; terwijl twee dagen voor de aanbesteding, de aanwijzing in loco zal geschieden, door den Opzigter van het 1ste Dijkdistrict dezer Provincie As. LAGEWEIJ.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, van den negentienden September achttien honderd drie en veertig, is JACOB BOTTES ROORDA, Guardinier, wonende te Birdaard, op grond van art. 487, 494, en 496 van het Burgerlijk Wetboek onder Curatele gesteld, en gelast dat er overeenkomstig art. 503 van hetzelfde Wetboek een Curator en Toeziend Curator over hem zullen worden benoemd.

Voor Extract conform,
Mr. C. C. C. WARMOLTS, *Proc.*

Bij Vonnis van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, van den 19 September 1843, is verleend de *Curateele*, van TJITSKE HENDRIKS IJTSMA, Landbouwersche te Harkema-Opeinde, en zulks op grond van Krankzinnigheid.

Mr. A. J. ROMEIN, *Procureur*.

ISAAC TELTING, Notaris te Franeker, zal, op Donderdag den 28 September 1843, des voormiddags ten 9 ure, ten Sterfhuize van den Hoogleeraar *de Crane*, te Franeker, bij boelgoed verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, bestaande in eene onderwetsche ingelegde Kast, Bureau, Laadtafels, Tafels, Stoelen, Spiegels en Schilderijen, Bedsteden, Rustbank, Bedden met toebehooren, Stoelkussens, een staand Uurwerk, Bloklantaren, Koper, Tin, IJzer, Aardewerk, eenig Porselein, en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt. Alles op Woensdag den 27 September 1843 te bezigtigen van des namiddags 2 tot 6 ure.

De Notaris A. R. ATTEMA, te Wolvega, zal, op Donderdag den 12 October 1843, des namiddags ten 3 ure, ten huize van de Kasteleinsche *W. Sikkema*, aldaar, presenteren finaal te verkoopen:

176 Bunder 08 roede 94 el WEID- HOOI- RIETLANDEN en WATEREN, met daarop staande BOERREHUIZING en SCHUUR, benevens WATERMOLEN, te [illegible], strekkende van den weg tot ten Noorden aan de Rivier de *Tjonger*, in zeven perceelen; zijnde grootendeels ingepolderd, in gebruik bij den mede-eigenaar *Gerrit Abels* [illegible] tot [illegible] Petri aanst. en in Mei 1844, waarop geboden is *f* 5870.

De Notarissen WIJMA en GOSLINGS, te Harlingen, zullen, op [illegible] den 4 October 1843, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van [illegible] gementhouder *Beitschat*, bij de Zuiderpoort aldaar, tegen contante [illegible] publiek ter verkoop presenteren:

Negen honderd zestig tonnen Zweedsche fijne TEER, direct alhier [illegible] voerd van Lulea.

Nader onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van bovengenoemde N[illegible] rissen en de Heeren Gebrs. MOENS.

De Erfgenamen der onder het voorregt van boedelopschrijving aanvaarde [illegible] latenschap van wijlen CHRISTOFFEL ANDRIES DE HAAS, in leven Leerlooijer te Harlingen, roepen bij deze de bekende en onbekende Schuldeischers van denzelven op, tegen Zaturdag den 30 September 1843, des voormiddags ten elf ure, in het Logement van *Jan Pieters Hemstra*, te Harlingen, ten einde aan hun rekening en verantwoording des beheers van gedachte nalatenschap te doen.

FRIESCHE MEER- EN KANAAL-
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

De Stoombooten dezer Maatschappij zullen in September en October varen, aan te vangen op *Dingsdag* den 26 September 1843.

Van *Stroobos* over *Sneek* naar de *Lemmer*;
8 ure 's morgens *Dingsdags*, *Donderdags* en *Zaturdags*.

Van *Sneek* naar de *Lemmer*:
Circa 2 ure namiddags van *Dingsdag*, *Woensdag*,* *Donderdag*, *Vrijdag*, *Zaturdag* en *Zondag*.

Van *Sneek* naar de *Joure*:
2 ure circa namidddag *Dingsdags*, *Donderdags*,* *Zaturdags*.

Van de *Lemmer* over *Sneek* naar *Stroobos*:
6 of uiterlijk 10 ure 's morgens *Woensdags*, *Vrijdags* en *Zondags*.

Van de *Lemmer* naar *Sneek*:
Precies 5 ure morgens des *Dingsdags*, 6 of uiterlijk 10 ure morgens *Woensdags*, *Donderdags*,* *Vrijdags*, *Zaturdags* en *Zondags*.

Van *Joure* naar *Sneek*:
8 ure 's morgens des *Dingsdags*.
1 uur 's namiddags *Woensdags*, *Vrijdags** en *Zondags*.

De dienst-uren met een * gemerkt zullen op den 27, 28 en 29 September e. k. niet waargenomen worden uithoofde van de

JOUSTER HERFST-KERMIS,

maar zal alsdan voor de dienst-uren met een * gemerkt in de plaats komen:

Op *Woensdag* den 27 September 5 ure namiddags van *Sneek* naar de *Joure*.
„ *Donderdag* „ 28 September 5 „ morgens „ *Joure* „ *Sneek*.
6½ „ „ „ *Sneek* „ *Joure*.
8 „ „ „ *Joure* „ *Sneek*.
9½ „ „ „ *Sneek* „ *Joure*.
3 „ namiddags „ *Joure* „ *Sneek*.

Passagiers Lootjes en informatien zijn aan de Kantoren der Agenten te bekomen.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde begunstigers, dat zijne DANSLESSEN ten zijnen huize met primo October e. k. weder eenen aanvang zullen nemen.

Leeuwarden, A. L. BIA, *Stads Dansmeester*,
den 26 September 1843. *Heerestraat*, *lett.* C, *no.* 33.

KAARSEN EN KOESMEER.

Bij O. VERWER, te Sneek, worden thans de KAARSEN verkocht tot 28 Cents bij de 5 Ons, en tot *f* 27 bij de 50 N. ℔; alsmede nog altijd best versch gesmolten KOESMEER tot 30 Cent in potten en vaatjes, en bij de 5 Ons tot 32 Cent; alles à contant. Brieven en geld franco.

Harddraverij te Blaauwhuis.

Met consent van het Edel Achtbaar Bestuur der grietenij Wijmbritseradeel, gedenkt de Kastelein LEUWE KLAZES HOEKSTRA, in het Wapen van Wijmbritseradeel, te Blaauwhuis, met eenige Liefhebbers aldaar, op Vrijdag den 29 September 1843, des namiddags ten 2 ure precies, te laten Verharddraven en vrij te vereeren: *Eene fraaije moderne PENDULE.* Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits zij niet meer dan eenen Prijs gewonnen hebbende, uitgezonderd driejarige, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. Aangifte des daags ten elf ure.

Met de daartoe vereischte toestemming, gedenkt de Kastelein F. FENNEMA, aan den Straatweg onder Bergum, op Zaturdag den 30 September e. k. te laten Verharddraven en vrij te vereeren: *Eene fraaije PENDULE*; door Paarden welke niets meer dan eenen Prijs gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn. Aangifte vóór één uur, direct hierna keuring en loting en precies ten 2 ure de Draverij.

Galloppeerpartij te Joure.

Met permissie van het Edel Achtb. Bestuur der grietenij Haskerland, gedenken de drie Logementhouders A. CORNEL, Wed. ZEVERIJN en H. v. d. WAL, op Woensdag 4 October 1843 te laten Vergalopperen en vrij te vereeren: *Eene fraai ZILVEREN AANSTEKERS-KOMFOOR.* Alle Paarden zullen worden toegelaten die tot genoegen der Keurmeesters zijn. De aangifte moet geschieden des morgens vóór 12 ure, ten huize van ANNE CORNEL; zullende de Partij ten 2 ure een aanvang nemen.

)o( )o(Een plattelands ongehuwde TIMMERKNECHT, voorzien)o(van bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag, kan dadelijk werk bekomen bij G. P. KEUNING, Mr. Timmerman te Ternaard. Adres in persoon of brieven franco.

)o( )o(Een Weduwenaar met een kind, wonende op een dorp aan)o( )o(den Straatweg in de provincie Vriesland, verlangt op November aanstaande, tegen een matig salaris, eene fatsoenlijke JUFVROUW, van ongeveer dertig jaren oud, om zijne huishouding waar te nemen en voor het kind te zorgen.

Men adressere zich met franco brieven onder letter Q, aan den Boekhandelaar F. HESSEL, te Heerenveen.

Les Mystères de Paris,

par EUGÈNE SUE, *terminés et complets en* 15 *jolis vol.*, *viennent d'arriver chez* F. CANONGETTE, *à* Amsterdam, *où l'on peut encore les recevoir au prix extraordinaire de f* 4,50. Le prix en sera très-incessamment porté à *f* 5,50.

NB. *Une très-belle édition, avec jolies gravures*, est sous presse, pour paraître complète en Octobre, au prix de *f* 7,50; *elle sera fournie en échange des* 15 *vol. à f* 4,50, *s'ils ne sont pas trop fatigués. COMMANDES FRANCO.*

LUCRÈCE, *par* PONSARD, 15 c. *Le CONGRES de VIENNE*, 5 *vol.* *f* 1,50. *Nouv. bib. de Romans*, à 25 c. le vol. *Trésor hist. et littéraire.*

*** De Boekhandelaars VAN DER MEER EN VERBRUGGEN, te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

Maurits van Nassau,

PRINS VAN ORANJE, *in zijn leven, waardigheden en verdiensten voorgesteld door* Mr. *C. M. VAN DER KEMP.* Eerste Deel . . . . . . *f* 3,30.

Tot nu toe ontbrak het onzer Letterkunde aan eene volledige Levensbeschrijving van Prins *Maurits*; de hier geleverde is voornamelijk geput uit de ongedrukte Stukken van 's Rijks Archief, en verspreidt alzoo veel licht over het gewigtige tijdperk onzer Vaderlandsche Geschiedenis, dat daarin behandeld wordt.

Het geheele werk zal uit vier Deelen bestaan, welke geheel zijn afgewerkt en waarvan het tweede eerlang zal worden uitgegeven.

Geestelijke Stemmen

UIT DE MIDDENEEUWEN, vrij bewerkt naar het Hoogduitsch van FR. GALLE, door *J. J. VAN TOORNENBERGEN*, ... *f* 1,80.

Dit fraaije Boekje bevat eene keurige bloemlezing uit de werken der godsdienstige Schrijvers der middeneeuwen, verzameld onder de volgende rubrieken: Gods wezen, eigenschappen en werken. De zonde. De verlossing. Bekeering en geloof. De staat der genade. Voorschriften van leer en leven voor Gods kinderen. Opwekkingen, gedachten en gebeden. Dood en eeuwigheid. Gesprek over de verlossing. Een woord over de Mystiek. Levensberigten.

De Handhaver

DER HERVORMDE GODSDIENST. Per jaargang van 26 bladen *f* 2,60.

Van dit Tijdschrift worden maandelijks twee bladen afgeleverd. De inhoud van de reeds uitgegeven bladen is als volgt: Inleiding. Gesprek van den Heer *Liberius*. Over de Leer der Natuurl. Godsdienst. Over de ongenoegzaamheid van dezelve. Over den aard eener bovennat. Goddelijke Openbaring. Over de echtheid enz. der Bijbelboeken. Over de geloofwaardigheid der H. Schrift. Over de onfeilbaarheid derzelve, enz. Gesprek van den Heer *Sincerus*, enz. Over de namen en eigenschappen van God, enz. Over de Goddelijke Voorbeschikking. Gesprek van den Heer *Antinicenus*, over de verhevenheid der H. Drieëenheid, enz. enz.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.